

El mètode «Margarita» d'evangelització i la pastoral dels cercles de seguiment de Jesús

El papa Francesc a *Evangelii Gaudium* ens convida a ser «una església en sortida», a «evangelitzar les perifèries», una església «que s'avança, que pren la iniciativa sense por, que surt a l'encontre, busca als allunyats»¹ ... Són crides que ens motiven, que ens il·lusionen, que ens canvien la perspectiva pastoral. Però, també ens plantegen algunes preguntes: això en la pràctica com es fa? Què vol dir realment evangelitzar? Quina és la seva dinàmica concreta? Quins són els passos que cal seguir per ajudar a que una persona es trobi amb Jesús i acabi sent un deixeble missioner? Aquestes qüestions són les que intentarem reflexionar en aquest article i, en particular, com podem enfocar la nostra dinàmica pastoral per a que estigui especialment dissenyada per impactar a les persones que estan allunyades de la fe.

En el primer apartat comparteixo la meva pròpia experiència en aquest camp i el que he vist en persones que realment saben evangelitzar, és a dir, persones que entren en contacte amb gent no creient (o no practicant) i són capaces d'acompanyar-los per a que realitzin una experiència de Jesús que els transforma la vida i que acaben incorporant-se activament a la comunitat cristiana. És el que anomeno el «Mètode Margarita».

En la segona part investigarem la pràctica pastoral de Jesús. Veurem com podem classificar els seus deixebles en cercles concèntrics que corresponen al seu grau de seguiment de Jesús. Jesús, amb la seva predicació, fomenta que els seus deixebles passin dels cercles més exteriors als més interiors. La seva pastoral promou un camí vers els cercles de major intimitat amb el Natzarè. Després farem una comparació de la pastoral de Jesús amb la de les parròquies, preguntant-nos especialment en quin cercle ha d'estar un deixeble per a que pugui ser un deixeble missioner, ja que depenent del cercle en el que estiguem situats tindrem major o menor capacitat evangelitzadora. Finalment ens preguntarem si la nostra pastoral està plantejada per iniciar processos cap a els cercles més interiors².

1.- El «Mètode Margarita»: un itinerari per evangelitzar

L'Eucaristia de primera comunió és un dia especialment viscut per les catequistes de les nostres parròquies. Han estat dos anys preparant amb il·lusió els infants, els coneixen i els estimen. Per això al final de la Missa, es fan una fotografia amb els nens i nenes del seu grup tots contents i somrients. El cas que avui us exposo té dues fotos. La primera amb els nens, la segona amb alguns pares i mares d'aquests infants: aquests a l'inici de la catequesi dels seus fills eren

¹ Cf. *Evangelii Gaudium*, n.12.19.24.30.

² Aquest article és elaborat en el marc de reflexió del Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i de les Illes Balears (SIC) sobre la evangelització en l'àmbit de la catequesi. Agraïxo de tot cor les seves aportacions a la meva reflexió, especialment la del seu secretari Mn. Joan Àguila Chavero.

Formació d'adults

persones allunyades de la fe, però la Margarita els ha ajudat a fer un procés de fe que els ha portat a batejar-se o a confirmar-se. Aquest no és un fet puntual d'un any, sinó que cada any 2 o 3 mares o pares de la catequesi tornen a la fe gràcies a aquesta catequista.

Imaginem que passaria en una parròquia on això passés en tots els grups de catequesi. Si tenim 10 grupets, cada any incorporariem 20/30 persones a la vida parroquial i en 10 anys 200/300 persones. Això sí que suposaria una renovació i creixement de la parròquia per conversió.

En aquest primer apartat exposaré quin és el mètode que segueix la Margarita per apropar els pares i mares a la fe. Ella és una dona que es va convertir a la fe ara ja fa uns 12 anys, una dona de pregària profunda, amb una experiència molt maca de ser renovada per Jesucrist, una persona que no és perfecta, però que té un gran zel evangelitzador i ho fa d'una forma molt natural i poc cridanera. Com veureu aquest mètode té dues grans parts: la primera part és una evangelització en l'àmbit interpersonal (l'anunci de l'evangeli en el tu a tu); la segona part és una incorporació a la parròquia a través d'un grup format per persones que tornen a la fe. Vegem-ho.

1.1.- Evangelització en l'àmbit interpersonal

Per a que una persona pugui evangelitzar, primer de tot ha de ser una persona que tingui una relació viva amb Jesús i això es concreta en que se sent acompanyada per ell, li parla i l'escolta tan en la pregària com fora d'ella, busca fer la voluntat de Jesús. Les persones que han arribat a aquest nivell de relació amb Jesús se saben salvades per ell: és a dir, han experimentat que des de que segueixen Jesús la seva vida s'ha anat transformant, han pogut guarir ferides profundes de la seva vida i tenen una pau com mai l'havien tinguda. Són persones que, com l'apòstol Sant Tomàs han tocat i s'han sentit tocades per Jesús. Aquesta experiència tan personal de Jesús els porta a tenir un desig natural de compartir aquesta vivència amb altres persones. Això va generant una cultura d'invitació a persones amigues per a que es trobin amb Crist. Podríem descriure aquesta activitat evangelitzadora del tu a tu en els següents 7 passos³.

1. **Estimar sincerament a la persona que vull comunicar l'evangeli i crear una relació d'amistat amb ella.** Aquest pas és imprescindible. Només escoltem l'evangeli de forma no ideològica de boca de les persones que ens estimen. Molts cops tenim l'experiència que, quan parlem sobre l'evangeli a algú, la conversa es converteix en una lluita d'idees. En el fons, no és molt diferent a quan parlem sobre temes de política. Però quan algú que t'estima (i que és un referent per a la teva vida) et parla de la seva fe, aquelles paraules s'acullen d'una forma molt diferent. Hi ha un desig de conèixer el secret íntim d'aquesta persona que és tan important per a tu. Conec conversions de nois que s'han fet possibles gràcies al testimoni de la seva núvia: per al noi, ella és una persona que

³ Cal dir que l'ordre d'aquests passos no és el mateix en tots els casos, sinó que la seva disposició pot variar en cada cas. Tampoc es donen sempre en la forma correlativa que presento, sinó que a vegades poden fusionar-se alguns d'ells. La vida sempre és més rica i complexa, però crec que fer una enumeració i classificació pot ajudar a veure molts dels ingredients que són necessaris quan anunciem l'evangeli. Un ordre semblant és el que és suggerit pel papa Pau VI a l'*Evangelii Nuntiandi* n.24, pel papa Francesc a *Evangelii Gaudium* n. 127-129 i pel Concili Provincial Tarraconense quan en la primera de les seves resolucions es pregunta «què és evangelitzar?».

Formació d'adults

m'estima, que la trobo molt especial, i que em diu que el secret de la seva personalitat es troba en la seva relació amb Jesús. Això porta a que el noi s'interessi per allò que és tan central en la vida de la persona que més estima i, en alguns casos, això acaba amb el seu encontre amb Jesús. Per tant, estimar amb sinceritat és la primera evangelització, i això significa fer-ho des de la gratuïtat de manera que l'altra persona no senti que li estem fent una mena de proselitisme, sinó que l'estimem des d'una genuïna amistat. En els evangelis, veiem com Jesús mostrava el seu amor amb la seva mirada, amb el to de la seva veu, però també solucionant la necessitat profunda d'una persona com quan la guareix d'una malaltia. Aquesta ajuda era una oportunitat per mostrar-li l'amor concret que li tenia i la importància que la seva vida tenia per Jesús. Per tant, sense l'experiència de ser escoltats i estimats, difícilment acollirem l'evangeli. Ordre

2. **Manifestar la vida nova que Jesús em dona.** És cert que els cristians som persones limitades i pecadores, però també és cert que tenim dins nostre vida nova i, si aquesta vida nova té una notable intensitat, les persones que ens tracten, la perceben. La vida nova té una bellesa lluminosa, i es manifesta en la bondat del cor, la humilitat personal, el reconeixement de la pròpia fragilitat, la pau en el rostre, la capacitat d'estimar i perdonar, l'entrega de la vida als altres i el goig. Els llums d'aquesta vida nova és proporcional als llums de la meua vida cristiana. La vida nova es manifesta per irradiació, sense que ens adonem, com qui no ho vol. És com estar físicament en forma, s'hi està o no s'hi està, i això no es pot improvisar. Una noia cristiana que conec, va començar a treballar en una feina nova, i m'explicava la següent anècdota: «en la meua empresa cada setmana dediquem una hora a compartir, entre els treballadors, la nostra vida en un nivell més personal. En una d'aquestes trobades vaig dir que el cap de setmana havia anat a una sortida de confirmació ja que soc catequista de la parròquia. Després de la trobada se m'apropa una companya de feina, que no és creient, i em diu: "ho sabia, sabia que eres cristiana. Ara entenc perquè sempre tens un somriure als llavis"». És un petit exemple, però il·lustra la vida nova que comunica joia al cor. També cal reconèixer que un cristià amb poca vida cristiana té molt poca vida nova i no es diferencia en gaire d'una persona no cristiana.
3. **Pregar per la persona a la que volem anunciar l'evangeli.** Un signe per saber el grau d'amor que li tinc a una persona és si prego per ella. Normalment preguem per aquelles persones que són més centrals en la nostra vida. Si tinc un amor sincer per la persona a la que li vull presentar Jesús, pregaré per ella i per les seves necessitats actuals. La pregària també ens preserva de la precipitació i de les presses. En l'itinerari envers Jesús, cada persona té el seus temps, el seu *kairós*, que pot ser més curt o més llarg, però que sempre hem de respectar. La pregària ens recorda que trobar-se amb Crist és un do, i que el qui toca els cors és l'Esperit Sant. La pregària ens ensenya a buscar la docilitat a l'Esperit Sant, per a que les nostres paraules i accions siguin més ungides.
4. **Donar un petit testimoni personal del que suposa Crist per a mi:** per fer aquest pas cal cercar i esperar un moment oportú. Cal estar atents per quan l'Esperit Sant ens inspire que ho fem. Ni abans, ni després. L'oportunitat d'aquest moment i la naturalitat amb que cal fer-ho, son molt importants. De vegades, aquest moment es pot presentar prenent un cafè amb aquella persona, i sempre ha de ser en un ambient de confiança mútua. No es tracta de fer un gran discurs, sinó explicar amb senzillesa qui és Jesús per

Formació d'adults

a mi, com em trobo amb ell, com m'ajuda, l'amor que li tinc, com ha canviat la meua vida gràcies a ell. També és un bon moment per palesar la nostra feblesa personal i mostrar que, en el nostre cas, Jesús ha vingut a buscar els qui necessitem el metge⁴. També nosaltres sortim de l'hospital de campanya. No som uns herois, sinó uns redimits. Aquí és important no entrar en discussions estèrils com les riqueses de l'església i altres temes polèmics, que jo deixaria per més endavant. Senzillament explica la teua relació amb Jesús.

5. **Aprofitar els moments en els que la persona s'obre i ens explica les dificultats que té a la vida.** Quan hem creat un clima d'amistat, la persona se sent estimada per tu i veu la teua vida nova, és fàcil que t'obri el cor i que t'expliqui alguna de les seves ferides. A vegades són situacions personals que no sap com sortir-se'n. En aquestes ocasions primer de tot ens cal escoltar i acollir el que et diu aquella persona. Després pots compartir alguna situació personal teua en la que tenies alguns sentiments semblants als d'aquesta persona i manifestar com Jesús et va ajudar a superar aquella situació. És també un bon moment per oferir-te a aquella persona, per ajudar-la en el que calgui, ja que estimar algú vol dir donar la vida per ella.
6. **Descobrir les seves llavors del Verb:** Jesucrist ha estat sempre al costat d'aquella persona. Com diu l'apocalipsi ell és a la porta de tot cor i truca (Cf. Ap 3,20). Les llavors del Verb, són aquells moments de la vida d'aquella persona en els que li ha obert la porta a Jesús (encara que sigui només una mica), i ell va fer-hi estada. Aquestes llavors poden ser experiències positives de Déu en la seva infància i adolescència, un moment de la seva vida en el que va sentir la presència de Déu o la seva providència, el testimoni de pregària dels seus pares o avis. Recordar aquestes experiències ajuda a crear obertura a Déu, a suscitar l'enyorança de tornar a tenir una experiència d'aquest tipus. Aquestes llavors poden ser el gra de mostassa d'una nova trobada amb el Senyor.
7. **Ensenyar a que les persones que s'obren una mica al Senyor a fer experiència d'ell.** En aquest procés pot arribar un moment en el que ens diguin que els agradaria tenir una fe com la nostra, o que els agradaria pregar, però no saben com fer-ho. Aquest és un moment central del procés d'evangelització ja que la persona manifesta un desig de fer un pas endavant. Aquí és on els hem d'ensenyar a pregar, mostrant-los una forma concreta de contactar amb Déu. És el moment de compartir com fem la nostra pregària. Cal donar-los algunes pautes concretes per a que ells puguin iniciar-se en ella. Avui en dia hi ha molts recursos que poden ajudar a iniciar-se en la pregària a persones allunyades. Una d'elles és l'aplicació "Rezando Voy" que cada dia ofereix un àudio d'oració de 12 minuts. En aquest punt cal ser creatius, ja que cada persona és diferent i el que va bé a uns no va tant bé als altres. Cal fer com els metges, que et canvien de mediació quan la que et van receptar no fa l'efecte esperat. Dins d'aquest magisteri d'iniciació a la pregària també entren coses pràctiques com saber buscar el lloc i l'hora del dia més adequats per fer la pregària, com iniciar-la, com discernir els sentiments (i les sequeuats) que es produeixen en ella, com acabar-la... També pot ser de gran ajut tenir a ma una llista de llibres i altres recursos que poden ser útils per a persones que s'inicien en la fe.

⁴ Cf. Mc 2,17.

Formació d'adults

Passem ara a l'àmbit comunitari del «Mètode Margarita». Un àmbit que és molt necessari per fer experiència de la dimensió maternal de l'església i per assegurar la perseverança.

1.2.- Àmbit comunitari del procés evangelitzador

Crec que molts tenim l'experiència que, després d'haver fet un gran esforç per acompanyar a un catecumen (o algun adult que es vol confirmar), aquella persona torna a desaparèixer de l'àmbit parroquial un cop ha rebut els sagraments. Això ens sap molt greu, ja que l'experiència del seu itinerari de formació normalment ha estat molt positiva: la relació amb el catequista és molt bona i està molt agraït per tot el que hem fet per ell/ella però, finalment, no acaba d'integrar-se en la parròquia. I això ens crea frustració. En aquest punt és on es veu la importància de tenir grups específics a la parròquia que siguin capaços d'acollir als neòfits. Si no es comparteix la fe en un grup difícilment aconseguirem una perseverança, ja que l'experiència de la maternitat de l'església s'ha de fer en un grup concret. I aquí és on el «Mètode Margarita» també ens ajuda.

La Margarita té un grup format per persones que han tornat a la fe, i que cada any va augmentant per les noves incorporacions. Aquest grup està format per gent molt diversa, però en tots hi ha la fascinació d'haver redescobert la fe. El grup intenta conjugar les següents 5 dimensions⁵:

1. Pregària/Adoració: En el grup hi ha sempre un espai de pregària, i s'estimula a pregar diàriament. Quan diem adoració volem dir l'actitud d'entregar tota la teva vida a Jesús, de manera que el teu cor sigui cada cop més per a ell. El grup estimula a tenir aquest actitud davant Jesús
2. Fraternalitat: es busca que entre els membres del grup no només hi hagi una sana amistat sinó que aquesta arribi a una veritable fraternalitat entre ells. Moltes persones de les que retornen a les nostres parròquies necessiten experimentar que hi ha persones que les estimen i s'interessen per elles.
3. Discipulat: en els sessions s'ensenya no només a conèixer més continguts sobre la fe, sinó que la relació amb Crist ens va portant a pensar cada cop més com ell, a tenir els seus sentiments (Cf. Fl 2,1) i a estimar com ell. És a dir un coneixement de la fe que té un impacte concret en la nostra vida.
4. Servei: s'estimula als membres dels grups a que s'ajudin entre ells, i també que vagin col·laborant en les diferents tasques de la parròquia (o de la societat) tenint en compte les seves habilitats i fortaleces personals.

⁵ Les 5 dimensions les trec de RICK WARREN, *Una Iglesia con propósito*, Miami: Editorial Vida 1998, un llibre altament recomanant per a tothom qui estigui interessat en l'evangelització dels allunyats. També recomano molt la lectura dels llibres d'Steve Gladen que parlen de com organitzar petits grups a les parròquies amb aquestes 5 dimensions: S. GLADEN, *Pequeños grupos con propósito*, Rancho Santa Margarita: Saddleback Resources 2011 i S. GLADEN, *Liderando pequeños grupos con propósito*, Rancho Santa Margarita: Pastors.com 2012.

Formació d'adults

5. Evangelització: el clima de fe i entusiasme, estimula a que les persones del grup convidin amics seus al grup (practicant ells mateixos el mètode Margarita). D'aquesta manera el grup creix per les persones noves que porten els membres que ja formen part del grup.

Quan aquestes 5 dimensions hi són presents, podem dir que és un grup amb salut capaç de transformar vides.

Un altre aspecte del «Mètode Margarita», és que ella acompanya al neòfit durant un temps, però molt sovint, i d'una forma natural, aquesta persona vol rebre el sagrament de la confessió, o parlar amb un mossèn sobre temes profunds o ferides que té en el seu cor. Quan això passa, és molt fàcil iniciar un acompanyament espiritual per part del mossèn amb aquesta persona. Això fa que es pugui establir un pla de vida personal que sempre és un gran mitjà per créixer en la relació amb Jesús. Aquest contacte amb el mossèn també acostuma a fer que la persona comenci a participar en l'Eucaristia dominical de la parròquia.

He de dir que acostumo a quedar molt sorprès del ràpid creixement en vida cristiana d'aquestes persones. Són persones molt entusiastes amb la fe i que tenen moltes ganes de col·laborar en la parròquia, i de forma natural es converteixen en uns grans apòstols. Amb el pas del temps són elles les que porten a noves persones a la parròquia.

Un gran repte es preparar aquestes persones per a que també aprenguin el "mètode Margarita" i d'aquesta forma podem tenir una escalabilitat en el procés d'evangelització parroquial, provocant una reacció evangelitzadora en cadena.

2. La pastoral dels cercles de seguiment de Jesús.

Passem ara a la segona part del nostre article, on veurem com podem situar les persones de la parròquia en diferents cercles de seguiment de Jesús. Això ens portarà a enfocar la pastoral com un procés per fer avançar les persones cap els cercles més interiors. També reflexionarem en quin cercle ha d'estar una persona per a que pugui ser una persona preparada per posar en marxa el «Mètode Margarita». Per fer-ho, veurem (apartat 2.1) els cercles de seguiment dels deixebles de Jesús i la dinàmica pastoral de Jesús (2.2.), després pensarem si és oportuna la classificació que normalment utilitzem quan parlem de la implicació de les persones a la parròquia (2.3), oferint una classificació alternativa (2.4) que ens pot ser més útil. Finalment (2.5) ens preguntarem en quin cercle trobarem les persones vàlides per dur a terme un procés evangelitzador.

2.1. Els cercles de seguiment de Jesús:

En els evangelis canònics s'acostuma a anomenar deixeble als seguidors de Jesús. Ara bé una lectura atenta ens mostra que no tots els deixebles seguien Jesús amb la mateixa intensitat, sinó

Formació d'adults

que hi ha graus de seguiment de Crist⁶. Si fem una classificació dels deixebles seguint aquest paràmetre, ens surten set cercles concèntrics de major a menor intimitat:

1. Els dotze apòstols: són aquells deixebles que Jesús va escollir i designar com apòstols “per a que estiguessin amb ell i per enviar-los a predicar” (Mc 3, 14). Formen el nucli més íntim dels seguidors de Jesús: conviuen amb Ell, el segueixen arreu on va i reben una ensenyança a part de la que escolta la multitud (cf. Mc 4,10).
2. Dins d'aquests dotze en trobem 3 que tenen una intimitat més gran amb Jesús i que són testimonis únics i privilegiats d'algunes accions de Jesús com la transfiguració i la pregària a l'hort de Getsemaní i d'altres moments (Cf. Mc 5,37; 9,2; 13,3; 14,33). Aquest deixebles són Pere, Jaume i Joan.
3. Hi ha altres deixeble (homes i dones) que no són dels dotze però que també acompanyaven a Jesús. Alguns d'ells són: “Maria Magdalena, Maria, mare de Jaume el Menor i de Josep, i Salomé. Aquestes dones seguien Jesús quan era a Galilea i li prestaven ajut. N'hi havia també moltes d'altres que havien pujat amb ell Jerusalem” (Mc 15,40-41).
4. Hi ha deixebles de Jesús que, tot i ser del cercle dels íntims, no van viure contínuament amb Jesús, sinó que almenys hi ha temporades que viuen a casa seva. Els més coneguts són els germans Marta, Maria i Llätzer de Betània (cf. Jn 11), però també podem incloure, entre altres, a Nicodem (Jn 3) i a Josep d'Arimatea (Jn 19,38).
5. Trobem altres deixebles que no l'acompanyen, sinó que resideixen a la seva població, però que van a escoltar a Jesús quan aquest està predicant al seu poble o a llocs pròxims d'on viuen. Entre aquests tenim a molts habitants de Galilea, el lloc privilegiat de la predicació de Jesús (potser alguns d'aquests són els que l'abandonen quan Jesús fa la predicació del pa de vida i diuen: «aquest llenguatge és molt dur» (Jn 6,60)).
6. Hi ha gent amb un cert interès per Jesús, i que potser han estat beneficiaris o han presenciat algun miracle (o han estat alimentats per Jesús en una de les dues multiplicacions de pans i peixos). Aquests signes no han provocat en ells la conversió i el seguiment que Jesús esperava, per això els reprèn que no s'hagin convertit en seguidors seus, tot i haver presenciat tants signes prodigiosos (cf. Mt 11,21)
7. Finalment persones que els resulta curiós el fenomen Jesús, que són simpatitzants però només d'oïdes, com Herodes que li feia gràcia veure fer a Jesús algun miracle (Cf. Lc 9,7-9).

2.2. La dinàmica pastoral de Jesús

En els evangelis veiem que **el contacte inicial amb Jesús es produeix en circumstàncies molt diverses**: una malalt que busca que Jesús el guareixi (cf. Mc 2,1-12), la curiositat per escoltar aquell rabí que no ensenya com els altres rabins (cf. Mc 1,21), ser convidat a un sopar on Jesús hi és present (Mc 2,15; 14,3), seguir Jesús de lluny per veure què fa i de sobte escoltar que et diu “veniu i ho veureu” i passar una tarda amb ell (cf. Jn 1, 39), demanar a un deixeble que et presenti Jesús (cf. Jn 12,21), o Jesús mateix prenent la iniciativa per a que el coneguis com en el cas de Zaqueu (cf. Lc 19,1-10). Com veiem, el primer contacte amb Jesús es pot produir de formes molt diverses, però cal dir que, un cop l'hem conegut, **ell convida als seus deixebles a**

⁶ Cf. J. DUNN, *La llamada de Jesús al seguimiento*, Sal Terrae, Santander: 2001, 169-172; D.F. WATSON, «People, Crowd» en J.B. GREEN – S.MCKNIGHT – I.H. MARSHALL, *Dictionary of Jesus and the Gospels*, InterVarsity Press, Downers Grove:1992, 605-609,

Formació d'adults

passar cap als cercles més íntims de seguiment seu. Ho fa de forma progressiva, però amb una creixent intensitat.

La simpatia envers Jesús pot ser un primer pas en el seu seguiment, però ser deixeble demana un seguiment que ha d'arribar a una convivència contínua amb ell (cf. Mt 8,22; 9,9). Jesús exigeix tenir un amor a ell superior al que tenim als pares, mares, als fills e inclús a nosaltres mateixos (cf. Mt 10, 37-39). Per tant, l'inicial "vine i veuràs" (cf. Jn 1,39) es va transformant en un "vine i dona la vida per mi" (cf. Jn 15,13).

L'amor creixent a Jesús és la clau que ens obre l'accés als cercles més interiors de seguiment. Per això **l'adhesió del propi cor a Jesús és el criteri més important per saber en quin cercle et trobes**. El Senyor ens avisa que no es suficient voler ser deixeble seu, sinó que cal fer la seva voluntat: Per això «no tothom qui em diu: "Senyor, Senyor", entrarà al Regne del cel, sinó el qui fa la voluntat del meu Pare del cel» (Mt 7,21) i a la primera carta de Joan llegim: «el qui afirma: "Jo el conec", però de fet no guarda els seus manaments, és un mentider, i la veritat no està en ell» (1Jn 2,4).

Per tant, el «pla pastoral» de Jesús pels seus deixebles, és que avancin envers un seguiment que suposi una donació total del nostre cor, de la nostra voluntat, de tot el que posseïm, estimant-lo fins a donar la vida per ell i per als més necessitats. Aquest és l'objectiu final que té Jesús per a cada persona. I això suposa la transformació de la nostra vida que ens porta a la millor versió de nosaltres mateixos, la nostra cristificació.

Si això és així, l'objectiu que hem de buscar quan dissenyem (i avaluem) la pastoral de la nostra parròquia és aconseguir que els nostres programes pastorals vagin creant una major adhesió del nostre cor a Jesús i la transformació de la nostra vida. O el que és el mateix, veure si els nostres programes ajuden a que les persones coneguin a Jesús i s'introdueixin en el cercles més interiors del seu seguiment. Això no és altra cosa que viure amb més plenitud el baptisme, és a dir el nostre ser-en-Crist. Per tant, el criteri d'avaluació parroquial no pot ser només el número de persones implicades en les diferents activitats (nens de la catequesi, voluntaris de Càritas, persones que venen a Missa el diumenge), sinó si aconseguim que les persones allunyades entrin en els cercles de seguiment i, els qui ja hi són que avancin en els cercles més interiors.

2.3. Els cercles d'implicació en una parròquia catòlica

Quan parlem dels cercles d'implicació de les persones en la nostra parròquia, normalment ens fixem en dos paràmetres: (1) la freqüència en que una persona assisteix a Missa (2) la implicació d'aquesta persona en fer coses per la parròquia. Respecte al primer paràmetre, classifiquem a la gent de la nostra parròquia de la següent manera:

1. Els que mai van a Missa
2. Els qui van a Missa en ocasions especials: casaments, Nadal, Missa difunts...
3. Els qui van alguns diumenges a Missa
4. Els qui van tots els diumenges
5. Els qui van a Missa diària

Formació d'adults

El segon paràmetre ens donaria la següent classificació:

1. Els qui no participen en cap activitat parroquial
2. Els qui participen en alguna de les activitats organitzades per la parròquia
3. Els qui dinamitzen les activitats parroquials: catequistes, voluntaris de Càritas, lectors de Missa, monitors de l'esplai...
4. Els responsables i coordinadors de les activitats parroquials
5. Els incondicionals: aquelles persones que estan molt implicades en la parròquia i que saps que sempre pots contar amb ells.

Fixem-nos que amb aquests dos paràmetres no sempre és fàcil descobrir el grau d'adhesió del cor d'una persona a Jesús; podem tenir algú que col·labora molt amb la parròquia, però que sigui poc practicant, o algú que pot venir a Missa cada dia, però que està molt poc implicat en la parròquia.

Caldria idear una nova classificació que clarifiqui millor el grau d'adhesió personal a Jesucrist, (sent conscients que això és molt difícil de saber i que, en el fons, només Déu ho sap). Però val la pena fer l'intent, ja que això ens ajudarà a orientar millor les estratègies pastorals de manera que aconseguim l'objectiu d'apropar les persones als cercles més interiors.

En aquesta classificació només tinc present aquelles persones que ja es troben d'alguna manera vinculades a la parròquia (i no els més allunyats).

2.4. Cercles parroquials tenint en compte el grau de seguiment de Crist

Proposo una tipologia de seguiment de Jesús tenint en compte el grau d'adhesió de cor a Jesús. Ho faré tipificant cada cercle amb un nom inventat i descrivint com és la seva relació amb Jesús. Soc conscient que aquesta classificació és molt discutible i té un punt de simplificació, ja que només el Senyor sap el que realment passa en el cor de cada persona i, pot passar que hi hagi persones que, vistes des de fora, les classifiquem en cercles més exteriors, però que, en la veritat del seu cor, es trobin situades en cercles més interiors (i viceversa). El cor de cada persona és un gran misteri. Però m'atreveixo a proposar una classificació concreta ja que, sempre que l'empro en xerrades, veig que ajuda a la reflexió. Aquesta tipificació pot ser diferent en cada parròquia, i crec que pot ser un exercici molt interessant personalitzar aquesta classificació per cada parròquia. Aquí teniu la meva:

1. **Toni Lomínim:** amb aquest nom definim les persones que s'apropen a la parròquia per demanar algun servei (catequesi dels fills, batejar un fill, casar-se, apuntar un fill a l'esplai...), però que estan molt poc obertes a Crist. Esperen rebre el servei que demanen desitjant que els compliquem el menys possible la vida. Són els pares de la catequesi que només van a les reunions que són estrictament necessàries, els que no venen mai a les misses de la catequesi, els qui no tornem a veure un cop els seus fills han fet la primera comunió. Si els preguntem com és la seva fe, segurament ens diran que creuen en Déu a la seva manera, que la seva mare o àvia és una persona molt creient, que van fer la comunió de petits i tenen un bon record, i que encenen ciris quan tenen un problema en la vida per a que Déu els ajudi. Ara bé, se senten llunyans de l'Església i potser creuen en coses que provenen de la *new age* o d'altres espiritualitats no cristianes. Crec que és

Formació d'adults

molt important estudiar com són els i les Tonis Lomínim de la parròquia, ja que no tots són iguals. Per conèixer-los millor pot anar bé fer-los una enquesta anònima per veure què pensen realment i veure quina és la seva relació amb Déu⁷. És cert que estan allunyats i poc oberts a Jesús, però també és cert que s'han apropiat per pròpia voluntat. El repte que tenim és com suscitar-los la pregunta per Jesús, com podem ser el suficientment creatius per ajudar-los a que, almenys, obrint una petita escletxa per anunciar-los l'evangeli.

2. **Núria Escletxa:** La Núria és un perfil molt semblant al del Toni: són persones allunyades de l'església que s'apropen a la parròquia, molt sovint, per rebre un servei pels seus fills. La diferència és que la Núria té una petita apertura a Déu que hem d'aprofitar. Aquesta escletxa a Déu pot ser deguda a l'experiència de la maternitat (o la paternitat) que ajuda a veure les coses d'una altra manera. El fet d'acompanyar els seus fills en un camí de fe, també els planteja de nou la pregunta sobre Déu. Normalment entre els pares de catequesi abunden més els Tonis que les Núries. Ja que aquestes es troben en un número més reduït podem tenir el problema que ens costi detectar-les. Per descobrir-les només cal fixar-nos en els pares i mares que venen a les reunions no obligatòries, els qui van a les Misses de catequesi, a les sortides, els qui parlen més amb les catequistes. Les Núries Escletxa són unes persones idònies per aplicar amb elles el «Mètode Margarita». De fet la majoria de les persones que estan en el grup de la Margarita estaven en aquest cercle. Pastoralment hem d'estar molt atens a les Núries, ja que l'experiència diu que és molt fàcil que una Núria passi del cercle 2 al 4, en molt poc temps.
3. **Miquel Missadotze:** El Miquel és la persona que ve a Missa quasi cada diumenge, però que no ha tingut encara un encontre personal amb Jesús. Per ell la Missa forma part de la seva rutina setmanal, sempre hi va acompanyat de la seva dona, tot i que ens diu que a vegades se li fa pesada sobretot quan s'allarga una mica. Si li preguntes com és la seva pregària et dirà que prega uns 5 minuts abans d'anar a dormir i que li demana coses a Déu o li dona gràcies. També ho fa amb pregàries fetes que va aprendre de petit. Quan parla sobre Jesús no ho fa com algú que està viu en la seva vida, sinó com algú molt important del passat. Depenent de la seva formació, estarà més d'acord en els aspectes socials del cristianisme o en els aspectes més morals. El divendres sant sempre menja bacallà. Si li cau bé el mossèn de la parròquia pot oferir-se per fer algun servei (de fet, la majoria dels voluntaris de les nostres parròquies acostumen a ser Miquels). El repte pastoral que se'ns planteja amb el Miquel, és com aconseguir que tingui una trobada personal amb Jesús. La gran presència de Miquels en les nostres parròquies fa que aquest repte sigui prioritari per la pastoral parroquial, ja que si aconseguim que molts Miquels passin al 4t cercle la vida de les nostres parròquies es veurà transformada. Una manera de fer-ho és seguir o inspirar-nos en les actuals experiències de l'església que aconsegueixen fer-ho. Aquest pas el podem fer de maneres molt diverses, però a casa nostra estan tenint un gran impacte Emmaús i el curs Alpha⁸. Els grans entusiastes d'aquests moviments sovint són Miquels que han evolucionat gràcies a aquestes

⁷ Per fer enquestes a les parròquies podeu veure el següent vídeo en el que analitzo una enquesta molt popular als USA per calibrar la salut d'una parròquia, podeu trobar més informació a <https://youtu.be/HKi-iliRDcw>

⁸ També trobaríem altres experiències com un Curset de Cristiandat, una peregrinació a un santuari o a Terra Santa, una malaltia, uns exercicis espirituals, etc.

Formació d'adults

experiències i això els ha canviat tant la vida que sovint són uns grans apòstols d'aquests recessos de cap de setmana.

4. **Dora Ladoradora:** La Dora pot ser una Núria evolucionada, o un Miquel que ha fet una experiència que li ha canviat la seva manera de relacionar-se amb Jesús. Quan parles amb la Dora, et diu que ha tingut una trobada amb Jesús que li ha canviat la vida. Ara Jesús és algú real en el seu dia a dia. Prega cada dia uns 15 minuts, habitualment llegeix un llibre d'espiritualitat, es forma en un grup que l'ajuda a compartir la seva fe, es confessa mensualment. Al principi pot ser una gran entusiasta, però si no cuida la salut de la seva fe, pot passar que involuioni. Cal dir que les Dores parlen amb molta frescor de Crist, però també cal dir que els falta madurar molts aspectes de la fe. Ara bé, amb un bon acompanyament personal se la pot ajudar a que la seva fe es fonamenti cada cop més en allò que és més nuclear.
5. **Joan Apòstol:** En Joan és una Dora que ha caminat cap a un cercle més profund de seguiment de Crist. És per això que acostuma a anar a Missa tots els dies que pot, prega més de 30 minuts cada dia, i fa algun servei a la parròquia. És una persona que ja fa uns anys que viu d'aquesta manera i té una vida cristiana força madura. Li agrada molt compartir la seva fe amb les altres persones, i vol entregar seriosament la seva vida a Jesús i fer la seva voluntat. L'alegria, l'esperança, la humilitat i les altres virtuts del Joan fan que allà on va, se'l vegi com una persona especial ja que renova l'ambient en el que viu. Crec que els Joan són els subjectes més adequats per dur a terme el mètode Margarita.

Segurament podríem fer més cercles, i amb descripcions més acurades, ja que aquesta classificació té un punt d'arbitrarietat (i t'animo a descriure els cercles de la teva parròquia). Personalment encara afegeixo un 6è cercle que anomeno el «Feligrès somiat». Sota aquest nom defineixo el feligrès que m'agradaria que la dinàmica pastoral de la meva parròquia anés generant. És el meu somni per a mi i per totes les persones de la meva comunitat. Crec que és molt important descriure i tenir sempre en ment aquest horitzó, de manera que anem orientat els nostres programes pastorals per tal que podem generar a la parròquia aquest tipus de deixebles de Crist. I no com una utopia, sinó com una realitat pastoral (encara que siguin poques persones les que arriben a aquest cercle). El podríem descriure de la següent manera

6. **Feligrès somiat:** assisteix a Missa quasi cada dia, Prega diàriament entre 30 minuts i 1 hora, lector de la paraula de Déu i de llibres d'espiritualitat, una persona humil que busca fer la voluntat de Déu en tots els moments de la seva vida, molt actiu en la parròquia col·laborant de manera que pugui exercir els seus carismes personals i forteses. Que viu una vida amb sobrietat, amb un caràcter equilibrat, que sap treballar en equip. Que té un amor especial per les persones pobres i amb problemes. Que pots comptar sempre amb ell.

Ja hem descrit els cercles parroquials, ara caldria saber quin tant per cert dels meus feligresos tinc en cada cercle i, el més important, preguntar-nos si la nostra estructura pastoral, ajuda a que les persones que estan en els cercles més exteriors vagin endinsant-se envers els més interiors. I això s'hauria de comptabilitzar (encara que sigui difícil) per veure si, realment, la nostra parròquia és capaç de fer els deixebles missioners que el papa Francesc ens anima a esdevenir. El més important d'una parròquia no és fer moltes activitats, sinó fer deixebles. I per fer deixebles hem de pensar una pastoral que permeti que els Tonis Lomínim es converteixin en

Formació d'adults

Núries Escletxa i aquestes en Dores Ladoradores i així vagin avançant. També tenim el gran repte de com fer-nos presents i crear processos amb les persones que no s'apropen a les nostres parròquies.

Si som honestos, crec que podem dir que la pastoral de les nostres parròquies no està orientada en aquests termes, sinó que encara mantenim els esquemes pastorals de fa moltes dècades. El canvi d'horitzó que proposem, pot transformar la parròquia en una estructura que és capaç de crear diferents itineraris que generin deixebles en moviment envers els graus més intensos de seguiment de Jesús. D'aquesta manera, i com a conseqüència tindrem cada cop més persones que siguin capaces d'evangelitzar. Una de les tasques més importants per a la pastoral del nostre país és la creació d'aquests programes que ens posin en camí de discipulat.

2.5. En quin cercle trobem els evangelitzadors

Per poder fer una pastoral que porti les persones cap als cercles més interiors, o en la que apliquem el "mètode Margarita" el que més ens urgeix és trobar persones que siguin idònies per poder tirar endavant aquest projectes. I la pregunta és: en quin cercle hauria d'estar una persona per a que pugui fer amb eficàcia aquesta tasca?

A les parròquies tenim molts col·laboradors que són Miquel Missadotze, poden ser molt bones persones i, algunes fins i tot, molt entregades a la parròquia, però si no tenen l'experiència viva de la trobada amb Jesús, difícilment podran ser evangelitzadors. Jo crec que les persones poden ser apostòlicament fecundes quan són, almenys, Dores Ladoradora, tot i que sempre és millor treballar amb Joans Apòstol o el feligrès somiat.

Si creem bons programes d'evangelització, però aquest són liderats per Miquel Missadotze podem augurar poc fruit pastoral, ja que la santedat personal és una clau essencial per l'evangelització. Per això, el primer pas dins l'estratègia parroquial, seria suscitar persones que estiguin en els cercles més íntims, i amb elles ajudar a d'altres a que també avancin.

3.- Conclusió: la conversió pastoral de la parròquia

El papa a *l'Evangelii Gaudium* mostra una gran esperança en la renovació de les estructures parroquials per a que siguin cada cop més evangelitzadores: «La parròquia no és una estructura caduca; precisament perquè té una gran plasticitat, pot prendre formes molt diverses que requereixen la docilitat i la creativitat missionera del Pastor i de la comunitat... A través de totes les seves activitats, la parròquia encoratja i forma els seus membres perquè siguin agents d'evangelització. És comunitat de comunitats, santuari on els assedegats beuran per continuar caminant, i centre de constant enviament missioner» (EG 28). Ens cal una conversió pastoral dels programes parroquials, de manera que estiguin principalment dissenyats per atraure a les persones més allunyades a Crist i encaminar-nos cap a un seguiment més profund de Jesús.

Per fer-ho, la parròquia ha de ser en els nostres pobles i ciutats la referència d'una església amable, inserida en la vida del poble, que mostra una gran proximitat amb els seus habitants.

Per fer aquesta renovació pot anar molt bé la creació de grups d'evangelització en les parròquies i la creació de grups d'evangelització entre preveres de diferents parròquies per a que s'animin

Formació d'adults

a realitzar noves iniciatives evangelitzadores, per a fer un «I+D pastoral», per compartir els resultats, per aprendre dels altres i celebrar els petits triomfs.

I això ho hem de fer amb una certa urgència. Encara falta molt per fer, podem dir que encara estem en els primers passos d'aquesta reforma, per això el Papa ens diu «hem de reconèixer que la crida a la revisió i renovació de les parròquies encara no ha donat suficients fruits amb vista que estiguin encara més a prop de la gent, que siguin àmbits de viva comunió i participació, i s'orientin completament a la missió» (EG 28)

Una conversió pastoral que només podrem dur a terme a través de la implicació de les persones que es troben en els cercles més interiors del seguiment de Crist, i que se saben deixebles missioners. Crec que estem en un temps d'esperança, i la renovació de la parròquia és una tasca que ha de crear en nosaltres un fort sentiment d'il·lusió i de creativitat.

Emili Marlés Romeu

Rector de la Parròquia de Sant Pere d'Octavià (Sant Cugat del Vallès) i Delegat d'Evangelització de la Diòcesi de Terrassa.